

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UPA2022/098

10.05.2022

Harald Bianco

Saammaasseqatigiinnissamut Isumalioqatigiissitat innersuussutaat arfineq marluk naammassiniarlugit suliniummik aallartitsinissaat pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut, iliuusissatullu pilersaarut UPA23-imi Inatsisartunut Naalakkersuisunit saqqummiunneqassasoq.
(Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen Jensen, Siumut)

Siullermik siunnersuuteqartoq Doris Jakobsen Jensen Siumut soqutigintartumut eqqartoqqissallugulu pisariaqartumut pingaarutilerujussuarmullu qaqitsineranut qutsavigaarput. Nunamut namminiilivikkiartortumut isumalerujussuaq.

Siunnersuuteqartup saqqummiussamini oqaatigisaat ilaatigut isumalioqatigiisitap aallartinnermini aataatsiniinnermini nunasiaataanerup sulimut malunniutai, sulilu ullutsinni atuuttutut oqaatigisai ajoraluartumik suli ullutsinni atuupput. Soorlu aamma isumalioqatigiisitap 2013-imi pilersinneqarnerani taamani Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni ilaatigut imatut allassimasoqartoq;

“Nunasiaateqarsimanerup kingunerisimasai pillugit Nunatta nunasiaataasimanera qaangerniarlugu saammaassinissaq isumakkeerinninnissarlu pisariaqarpoq, tamannalu pillugu qanoq iliuusissamik pilersaarusiortoqassaaq ”

Oqaaseqatigiit iluini oqaatsit; ***“Nunatta nunasiaataasimanera qaangerniarlugu”*** takutippaat nunasiaataanitsinniit qaangiiniartariaqartugut.
(Tassa suli qaangiisimangilagut)

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Soorluttaa q isumalioqatigiisitap oqaatigigaa, nunasiaataanerut tunngatillugu suli unammilligassarpassuaqartugut, taamaattumik siunnersuuteqartup suliamik naammas-sinninnissamut noqqaanermik siunertaqartumik suliakkiinera tupinnartoqanngilaq pissusissamisoorlunilu.

Kingumut qiviaraanni massakumullu pissutsit suli ilaatigut atuuttut isigigaanni, nunasiaateqarnermi nunasiaateqartuniit nalinginnaasut periususartut tassaasarput; nuna-siaatigineqartumi inuutaasunut naqisimannineq, minnerutitsineq, inuttut pisinnaatitaafiaaneq, inooriaatsimik ileqqunillu nungutsitsiniaaneq assigisaallu.

Nunasiaatilittut taamatut pissuseqarnerup nunaqqavissunut timikkut misigissutsikkullu annertuumik innarliisarnera annertoorujussuussarpoq; imminut toqunnerpassuit, imigassamut ikiaroonartumullu nakkaannerit, kinguaassiuutitigut atonerluinerit assigisaalu nunasiap inuttaannut ilisarnaataalertarput. Tamanna nunarsuatsinni amerlasoorpassuartigut atuuttoq upernarsaatissaqarpoq ajornartorsiutinullu peqqutaatinneqartartoq.

Ukiorpaasuannngortuni nukersorfitta taamatullu aningaasartorfitta anginerpaat ilagivaat inuiattut ajornartorsiutivut aattaannguaq taagukkakka, aamma siunnersuuteqartup saqqummiussaaniit. Ukiorpassuit ingerlanerini suliniutissatut siunnersuuterpassuit pilersinneqartarput misiligarneqartarlutillu, ullumimullu ajornartorsiutit milliartoratik. Tamakku nalunaarusiarineqartartuni takuneqarsinnaapput. Inuit ikittunnguuvugut nunatsinni ajornartorsiuterpassuit aaqinniartuagarigaluagut, sulissuteqarfiginiartuagarigaluavut aaqqiiviginiassagaanni sorlarpiaa, tassalu nunasiaataanerup pilersitai qiviarneqartariaqartut. Tamannalu tusaajumaneqarneq ajortarpoq, soormita? Sunaana tassani paquminartoq annertoqisoq ittoq?

Usorisarpakka kititsinni/akitsinni inuiaqatigut allaat uagut nunatsinni nunasiatut naqisimaneqarnitsinnit suli sakkortunerusumik naqisimaneqarsimasuni,

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

inooriaatsiminnik suli uatsinniit annertunerusumik ingammik oqaatsimikkut naqisimaneqarneq peqqutigalugu katataqarsimasuni, kalaallimik ilisimatuumik (Professor) siuttulerlutik inooriaasitoqqa-minnik utertiteqqinniarlutik suliaqarnerat. Ilaatigut meeqqat atuarfianni fagi "Angakkussarneq" eqqunniikuullugu. Nalunngilaat inuiaat naqisimaneqaratik namminneq inooriaatsiminnik ileqquminnillu peqartut tassaasartut, inuiaat toqqissisimasut, immin-nut tatigisut ingerlalluartullu. Tamanna kangimut sanilitta erseqqissumik siuarsima-sutsimikkut ingerlalluarnermikkut, minnerunngitsumik inuiaqatigiittut toqqissisimaneq-mikkut takutittarpaat.

Aggerfiga eqqarsaatigalugu ajoraluartumik nunasiaatilittut pissusilersorneq suli sakkortuumik atuuppoq. Sermersuumi Meeqqanut Ilaqutariinnemullu Ataatsimiititaliap siulitttasuata oqarneratuut; taamatut inissisimaneq allaat ataatsimiititap sulineranut akornutaalersoq, taava iliuseqartariaqarpugut, taamaattumik suliassaqarpugut.

Taamatut tungavilersuillunga siunnersuuteqartup suliamik naammassinninnissamik siuneqartartumik Naalakkersuisunik siliakkiinera tapersernartuusooq oqaatigissavara.

Nalunngilara suliaq pingaaruteqaqisoq aqaguinnannguaq naammassisinnaassanngitsoq, taamaattumik Naalakkersuisut allanguutissamik siunnersuuteqarnerat paasillugu upernaamut suleqatigiisitap killiffianik saqqummiussiumaarnissaat qilanaaralugu pissanngatigalugulu utaqqissavarput.

Taamatut Inuit Ataqatigiiniit oqaaseqalunga siunnersuut ataatsimiititaliamut susassaqartumut ingerlateqqinnissaa innersuuppara.

Qujanaq.